



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Quare instituta sunt sacramenta. C. D

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

menta non haberent similitudinē rerum quarum sacramenta sunt, propriè sacramēta nō dicerētur. *Aug. ad fin. ep. 28. ad Bonifacium t. 2*
 Sacramentum n. propriè dicitur, quod ita signum est gratiæ Dei, & inuisibilis gratiæ forma, vt ipsius imaginē gerat & causa existat. Nō ergo significandi tantum gratia sacramēta instituta sunt, sed etiam sanctificandi. Quæ n. sanctificandi gratia tantum instituta sunt, solum signa sunt & non sacramēta: sicut fuerunt sacrificia carnalia, & obseruatiō ceremoniales veteris legis, quæ nunquam poterant iustos facere offerētes: quia vt ait Apost. Sanguis hircorum & taurorum & cinis vitulæ aspersus, inquinatos sanctificabat ad emundationē carnis, non animæ. Nam inquinatio illa erat cōtactus mortui. Vnde Aug. Nihil aliud intelligo iniquationē quam lex mundat, nisi contactū mortui hominis: quem quis tetigerat, immundus erat septē diebus, sed purificabatur secundum legem de tertio & septimo, & ita mundus erat, vt iam intraret in tēplum. Mundabant etiam interdum à corporali lepra illa legalia. Sed nunquam ex operib. legis aliquis iustificatus est: vt ait Apost. etiam si in fide & charitate fierent. Quare? quia imposuit ea Deus in seruitutem, non in iustificationem, & vt figura futuri essent: volens sibi ipsi potius offerri ea, quam idolis. Illa ergo signa erant, sed tamen & sacramenta: licet minus propriè in Scripturis sæpè *Ad Ro. 3. d. Act. 10.* vocantur, quia signa erant rei sacræ, quam vtique non præstabant. Illa autem Apostolus opera legis dicit, quæ tantum significandi gratia, vel in onus instituta sunt.

De causa institutionis sacramentorum. C

Triplici autē de causa sacramēta instituta sunt: propter humiliationē, eruditionem, exercitationem. Propter humiliationē quidē, vt dum homo inuisibilis reb. quæ natura infra ipsum sunt, ex præcepto creatoris se reuerendo subiicit, ex hac hu-

*Hic non te-
netur.*

militate & obedientia Deo magis placeat, & apud eum mereatur: cuius imperio salutē querit in inferiorib. se, etsi non ab illis sed per illa à Deo. Propter eruditionem etiam instituta sunt, vt per id, quod foris in specie vitibili cernitur, ad inuisibile virtutē quę intus est, cognoscendam mens erudiat. Homo n. qui ante peccatum sine medio Deum videbat, per peccatum a deo hebit, vt nequaquā diuina queat capere, nisi humanis exercitat⁹. Propter exercitationem similiter instituta sunt: quia cum homo ociosus esse non possit, proponitur ei utilis & salubris exercitatio in sacramentis, qua vanam & noxiam declinet occupationem. Non enim facile capitur à tentatore, qui bono vacat exercitio. Vnde Hiero. monet: Semper aliquid operis facito, vt te occupatum diabolus inueniat.

*Hieron. to. 1.
in medio ep.
ad rusticum
monacham.*

De triplici genere exercitationis.

Sunt autem exercitationum tres species. Vna ad ædificationem animæ pertinet: Alia ad corporis fomentum: Alia ad vtriusque subuersionem. Cum igitur absq; sacramentis (quibus non alligauit potentiam suam Deus) homini gratiam donare posset, prædictis de causis sacramenta instituit. Duo autem sunt in quibus sacramentum consistit, scilicet, verba & res: Verba, vt inuocatio Trinitatis: Res, vt aqua, oleum, & huiusmodi.

*In quibus
consistit scil.*

De differentia sacramentorum veterum & nouorum.

Iam videre restat differentiam sacramentorum veterum & nouorum: vt sacramenta vocemus, quæ antiquitus res sacras signabant, vt sacrificia & oblationes, & huiusmodi, Eorum autem differentiam breuiter Augustin. assignat dicens: quia illa promittebant tantum & significabant, hæc autem dant salutem.

*Ad medium
expositionis
tituli Psal.
73. tom. 8.*

De circumcissione.

Fuit tamen inter illa sacramenta sacramentum quoddam, scil. circumcissionis, idem conferens remedi-